

ПОД-СЕКЦИЯ 1. ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ.

Матюха Г.В.,

доцент, канд.пед.наук,

Ланцева В. С.

студентка

Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького**ПОЕТИКАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ В РОМАНІ ДЕНА БРАУНА
«ЯНГОЛИ ТА ДЕМОНИ»**

Відомий американський письменник Ден Браун є одним з найяскравіших представників сучасної містичної літератури. Його творчий доробок налічує чимало книг, в яких відкривається багато таємниць та загадок. Романи письменника інтригують читача вже з перших рядків і тримають у напрузі до останнього. Проте автор завжди надає можливість кожному читачу розв'язати таємницю самостійно.

Відмінною рисою індивідуального стилю письменника є широке використання прийомів контрасту. За допомогою лексичних опозицій він чітко розмежовує характери героїв, підкреслює певні явища, що надає розповіді яскравого й експресивного характеру. Роман «Янголи та Демони» побудован на протистоянні релігії та науки, добра і зла. У творі зустрічається багато лексичних антонімів, що розкривають подвійність релігійної картини світу. Наприклад: *He held that science and religion were not enemies, but rather allies – two different languages telling the same story, a story of symmetry and balance... heaven and hell, night and day, hot and cold, God and Satan. Both science and religion rejoiced in God's symmetry... the endless contest of light and dark* [1, 51]. *It was a horrifying, fifty-foot-tall depiction of Jesus Christ separating mankind into the righteous and sinners, casting the sinners into hell* [1, 190]. У романі широкого використання набувають і граматичні антоніми, що представлені опозицією артиклів, прийменників, опозицією граматичних форм та синтаксичних конструкцій. Наприклад: *The Catholic Church will continue with or without Vatican City* [1, 184]. У даному реченні антонімічна пара прийменників виконує функцію посилення категоріальності висловлювання. *Now, across the piazza, men moved in and out of the church* [1, 321]. Тут наявна опозиція прийменників *in* та *out*, що виражають постійний рух людей. Опозиція граматичних форм часу спостерігається у наступному реченні: *You believed God chose you? – I did. And I do* [1, 371]. Саме завдяки наведеній опозиції відчувається, що герой залишається вірним своїм особистим переконанням. У творі трапляється й субституційна антонімія, що представлена такими мовленнєвими одиницями, як *otherwise, opposite, except*. Наприклад: *You've come for the woman. Do not pretend otherwise* [1, 454]. *God is in all things! – Except science* [1, 585].

Ден Браун використовує цілу низку лексико-стилістичних засобів, що надає його творам особливого неповторного звучання. Роман «Янголи та Демони» є дуже насиченим за своєю термінологією, адже герої постійно стикаються зі світом науки та мистецтва. Саме тому автор подає терміни, запозичені з математики, фізики, астрономії, медицини, релігії тощо. У романі мають місце й іншомовні вкраплення, що виражають етикетні форми звертання: *signore, scusi, benvenuto* [1, 25].

Лексичні повтори виконують функцію посилення та градації. Наприклад: *It had no metallic parts to trip metal detectors, no chemical signature for dogs to trace, no fuse to deactivate it the authorities located the canister* [1, 113]. Автор використовує різноманітні стилістичні прийоми, що створюють специфічну організацію побудови речення. Неповні речення виступають як засіб переконання читача в реальності зображуваних подій, а також як засіб створення портрета героя та його стану. Особливість функціонування неповних речень у романі полягає в тому, що Ден Браун застосовує їх у якості емпатичного завершення певного мовного відрізка. Відтак читач може відчувати усю напруженість ситуації та відкрити для себе справжні почуття героїв. Наприклад: *Scrambling across the marble floor, he pulled himself out from beneath the casket and to the other side. Dead end. The Hassassin held the weapon parallel with the floor, pointing directly at Landon's midsection. Impossible to miss* [1, 415].

У досліджуваному творі автор вдається до численного використання прийому переривання художнього висловлювання. Таке замовчування розриває смисловий ланцюг, що об'єднує мовний відрізок в одне ціле. Наприклад: *The Illuminati have just claimed responsibility for... She hesitated* [1, 359]. *I could tell you about math, but if I got caught... He looked nervously around the deserted hills* [1, 127].

Роман «Янголи та Демони» є дуже насиченим у використанні таких тропів, як порівняння: *Religion is like language or dress. We gravitate toward the practices with which we were raised* [1, 133]. Метафора також займає чільне місце у творі: *I am a beacon in the darkness. I am the light* [1, 512]. Різновидом метафори, що сприяє поетичному олюдненню довколишнього світу є персоніфікація: *Science has won the battle. We concede. But science's victory has cost every one of us* [1, 419]. У романі зустрічаються міркування, які доводять, що два висловлювання, які насправді є запереченням одне одного, впливають один з одного. Характерним прикладом такої антиномії є парадокс: *Science tells me God must exist. My mind tells me I will never understand God. And my heart tells me I am not meant to* [1, 134]. Емоційність твору досягається й за наявності риторичних запитань. Наприклад: *What the hell am I doing?* [1, 130].

Тож, відмінною рисою роману «Янголи та Демони» є активне використання синтаксичних засобів та поєднання різних стилів мови. Саме така своєрідна комбінація і організація мовних засобів надає твору пригодницького таємничого змісту.

Список використаної літератури

1. Dan Brown. *Angels and Demons*. Great Britain: Corgi books, 2001. – 620p.